A RAT THANNAK THAWNGTHA
HERALD *OF HIS* COMING

September 2021

"Nan ka auh ahcun kan leh hna lai i a nganmi le a thukmi thil nan hngalh bal lomi hna kha kan chimh hna lai."(Jeremiah 33:3)

Pathian Cu A Rak Tum
God Coming Down!

"Zeicahdah van khi na run baoh ko lo i na rung ṭum ko lo? Tlang nih hin an in hmuh hnga i an in ṭih tuk ah a ther in an ther hnga. Mei lin chungah a tlokmi ti bantukin an ther hnga. Ra law na lianhngannak cu na ral hna sinah hin langhter tuah, na hmaiah miphun hna cu a ther in ther hna seh." (Isa. 64:1-2).

Prophet Isaiah cu Israel mi hna hnulei kirnak dirhmun ah an um lio caan ah a rak nungmi a si. An sualnak hrai cu a dih deng cang, cun a rauh hlan ah miphun dang ram ah sal ah kalpi a si cang lai.

Pathian riantuannak lam ah hin harnak tlang tampi an um hna. Minung thinlung put cu ai then tuk cang i zeihmanh nih a fonh kho hna lo, tiah a fiang cang ko. Cu lakah a tha lo bikmi cu an lum lo kik lo dirhmun hi a si – hi hi vawleicung ah a har bikmi thil a si.

An nih cu an ral hna nih an nihsawh i an nihsawh hna i, "*Khuazei ah dah na Pathian cu a um*?" tiah an ti hna. Cun hi nihsawhnak hna nih hin an lung a fahter tuk hna lo, zeicahtiah hi mi hna lakah hin Pathian ṭihnak a tlawm tuk cang caah a si.

Hi thil sining lakah, Isaiah nih Pathian cu a rung ṭum ahcun; cucu, Amah nih a umnak a langhter ahcun, buainak vialte a remdaihter dih lai, tinak a si.

Amah Pathian hmai ah cun tlang hna cu ti bantuk in an luang lai. Lianngan Bik Pathian hmaiah cun zeihmanh a dir kho lo; cun a langmi a umnak nih dawnkhantu vialte kha a hrawh dih hna lai i dawnkhantu vialte kha a hlonh dih hna lai.

Pathian mei nih mipi kha a hnim hna lai i a thawnnak in a fonh hna lai ti kha a hmuh. Ti cu a lummi a tlau nakhnga ti cu a lumter lai ti kha a hmuh. Cun, a tha bikmi cu, a min cu ral pawl sinah theihter a si lai; lunghrinhnak cu a hloh lai i, a mi hna cu a hmaiah an ther lai.

Nihin ah Cu bantuk Dirhmun A Um

Isaiah chan he aa lo ngaimi caan ah kan nung ti cu a fiang ko. America ram dirhmun cu a chia tuk cang timi kan hngalh. Hmunkip ah Pathian mi hna lakah thencheunak lawngte a um. Minung tampi hna nunnak cu kik hrat lo, lum hrat lo dirhmun an si hna. Mi thong tampi nih an zumhnak an thlau i an dawtnak hmasa bik kha an kaltak cang. Buainak a tei khotu cu Pathian lawnglawng hi a si! Kan program vialte, kan phungchimnak, kan bu, kan hlasak bu le orchestra, radio le TV – minung nih tuah khawhmi thil vialte nih buainak a phisin kho lo.

Asinain, Pathian kha a rung ṭum i amah le amah aa langhter khawh ahcun, tlang hna cu a hmaiah an luang lai, Pathian mi hna karlak i ṭhennak cu a tlau lai i, lungrualnak nganpi pakhat ah kan i tel lai.

Cun, cu nakin, a lum hrat lo, kik hrat lo, a simi hna cu mei in khangh an si te lai. Cu tikah b lum hrat lo, kik hrat lo a simi hna cu i cu tisa bantukin an tlok ve te lai. Cu tikah Khrih a dohtu hna nih a thawnnak cu a tak a si kha an hngalh lai i a min cu a dotu hna nih an theih ve lai.

Isaiah bia nih nihin ah Pathaian a rung ṭum i kan lakah a um ti langhter dingin buaibainak taktak ah a kan hruai.*" Ahohmanh nih thlacam in nangmah lei kan hoih lo, ahohmanh nih bawmhnak hal in kan in fuh lo. Kan sinin naa thup i kan sual ruangah na kan kaltak cang."* (Isa. 64:7).

Biatak cu i hmaithlak hna u si. Pathian nih zeicahdah a rung ṭum lo ti kha fiang tein a chim cang: A mi hna cu hnulei ah an kir, Pathian sinah hmual ngei ngai in thla a cammi an um ti lo, Pathian kha thlah lo in ai tlaihmi an um ti lo caah a si.

Hi Bia sullam cu Pathian cu a rung ṭum lai ti cu a fiang ko, zeitluk in thil sining a chiat zongah, a mi hna nih a min kha an auh ahcun Pathian cu a rak tum hrimhrim ko lai.

Khrihfabu tuanbia ah hi thil kong hi tampi kan hmuh, zeicahtiah Pathian ṭhawnnak in vawlei hninh awkah a nungmi mi lianngan bik hna cu, an dihlak in, thlacamnak a tei khomi lawngte an si. Pathian umpinak kha mipi sinah ratpi than khawhnak lam pakhat cu tei khawhnak thlacam nak a si!

Pathian mi hna lakah a ngan bikmi tlamtlin lonak pakhat cu fakpi in thlacamnak hi a si. Hlanlio thla camnak lungput cu tuchan Khrihfa ram hna ah theih a si lo. Asinain vawlei tuanbia ah thlacam loin Thiang Thlarau thawhthan nak a um bal lo ti kha kan i cinken awk a si!

Cun thlacamnak cu a tei khomi thlacamnak a si awk a si – lung dong mi thlacamnak; thlacamnak nih mi kha thlarau thazaang a pek hna i Pathian kha ningcang tein an tlaih.

Thla tampi Chung Fahnak hlacamnak

Cucu Evan Roberts chan lio ah a rak si. A nunnak lawng si loin Wales ram chung i midang tampi zong nih thla tampi chung fahnak in thlacamnak an tuahmi kha a si – a donghnak ah van a hrawh i Pathian umnak kha a tum ter.

Thawhthannak pumhnak ah Pathian Thlarau nih a lungthin a ongmi hna le Pathian caah a rawl a ṭammi hna cungah a cawlcangh hram aa thawknak voi tampi ka hmuh – cun vancung duhnak cu an cungah a tlung hlan tiang, cun zankhuadei thla an cam, Jacob nih Pathian he an i paih bantuk in hlanliomi hna nih cun thla fakpi in an rak cam! (Gen. 32:24-30).

Cu tluk in a harmi thlacamnak hnu ah a chuakmi thil lianngan ka hmuh caah Pathian a tlaihmi hna le fakpi in thla a cam taktakmi a umnak paoh ah Pathian umnak kha a rak tum lai ti kha ka zumh! (Daniel 9:1-23 rel.)

"...An phun ningin a chuah hlanah Zion cu saupi nganfah a in a hau lai lo." (Isaiah 66:8)

Thlacamnak cu Raldoh a si!

Cucaah Pathian mi tam deuh nih an philhmi biatak nganpi pakhat kha hika ah hin hmuhter kan duh hna. Thlacamnak thawnnak hi Pathian mi hna nih ral dohnak ah kan kut chungah a chiahmi hriamnam nganbik a si ti kha Khuachia nih cun a hngalh.

Mipi kha thlacam lo dingin a kham khawh hna ahcun, thawhthannak pakhat kha kham khawh bantuk a si timi kha khuachia nih cun a hngalh, mah kha a hngalh caahThiang Thlarau thlacamnak le thinlung taktakin thlacamnak kha doh awkah vawlei cung ahhin a tuah khawhmi zei paoh le zeizong vialte kha Satan nih cun a tuah ko lai.

Thiltha Tuahnak in Manh Lo

Thlacam na thawk bakin –na thlacam a dih tiang, thlarau lei ah raldohnak taktak na tong lai. Khuachia nih na cungah hngilh nak a tlunter lai. Na lungthin kha thil dang ah a thlen lai. Thla na cam khawh lonak hnga zei paoh a tuah lai! Khuachia nih na thlacamnak kha leh a si ahcun vawlei cung buainak hna na tei khawh lai i Pathian caah tinhmi paoh na tlinter khawh timi kha a hngalh.

Thawngtha bia phungchimnak hi Pathian mi hna timhtuahnak ah hmual a ngei tukmi a si ko nain, thawngtha phungchimnak ah hmual a ngeihtertu bik cu thlacamnak thawngin a si i thlacamnak nih a dirpi lo ahcun nihin ah kan herhmi Thiang Thlarau thanghnak a chuahpi kho lo!

Kan thlacamnak a phi kan hmuh khawh ahcun Pathian caah zeipaoh kan tuah khawh. Zumhnak thlacamnak nih zei paoh a tuah khawh. Jesuh nih, "*Nan caah a si kho lomi zeihmanh a um lai lo*" (Matt. 17:20) tiah a ti.

Khuachia nih mah cu a hngalh, cucaah nihin ah Pathian mi hna

cungah a tuahmi raldohnak taktak cu thlacamnak in thlarau raldohnak a si, Pathian mi hna nih thlacamnak a biapitnak an hmuh lonak hnga lam a phun phun in a kham hna nak a si.

Kan Tuah Hnga Dingmi

Pathian nih vancung ah amah he aa hlatnak ah aa hngatchannak rian kha kan ton lai maw? Kan luat kho lai lo. Atu ah kan cohlang duh lo men lai, asinain Khrih cu a biaceihnak thutdan ah kan ton lai. Cu tikah cun a tlai tuk cang lai! Pathian ṭhawnnak thawngin a ṭhawngmi teinak hmuhnak caan ṭha cu zungzal in a tlau lai. Ṭuanvo kha midang cungah kan khinh kho hna lo. Cu bantuk in si loin kanmah pumpak cio nih kan tuan cio a hau!

Atu cu hi thil hi a hoi hlanah zoh hna u sih. Pathian kan sin ah a rak ṭum lonak a ruang a um ti kha hngal hna u sih – zeicahtiah a mi hna cu an hnulei ah an kir an tolh i ahohmanh nih a min an auh lo caah a si.

Cu "auh" timi biafang cu sullam nganpi a ngei. Lungdongh nak a langhter. Mi hna kha lung donghnak hmun ah a chiah hna i hnahnawh ngaimi dirhmun ah an um dih hna. Cu caah Isaiah nih a biapi ngaimi a chimmi cu "Pathian tlaih awkah aa thawhmi ahohmanh an um lo," timi hi a si.

Hika ah hin thlacamnak cu raldohnak hmun a si caah le ral nih thlacamnak thlarau kha hrem le kham awkah a tuah khawhmi paoh a tuah lai caah – mi pakhat nih tha tein thla a cam khawh nakhnga amah le amah ai timhlamh hrimhrim a hau ti kha a langhter.

Atu Kan Chanah A Nganmi Buainak

Pathian mi hna nih thlacamnak in teinak hmuh an duh taktak ahcun anmah le anmah an i thawh a hau ti kha kan hngalhter hna awk a si, cun thlacamnak in teinak an hmuh lo ahcun Pathian cu a rung ṭum lai lo i a umnak kha a langhter fawn lai lo!

Cucaah raldohnak cu hika ah hin a um ti kha kan hmuh a hau – kanmah le kanmah dohnak raldohnak – nihin ah a herhmi thil nganpi hna cungah rian a tuan lomi hna mah le mah lung a tling ngain zeihmanh a ruat lomi pumsa duhnak lawng a ruahnak raldohnak hi kan herh taktak cang.

Nangmah le nangmah nai hliphluah a hau timi cu sullam pakhatkhat a ngei! Na duhnak he aa ralchanh in na kal a hau tinak a si, cu nih cun na lung a thawhter a herh ti kha na hngalh a hau. Nangmah te in timhlamnak le hliphluah khawhnak na ngeih lo caah cun na umnak hmun ah na bual peng ko lai.

Pathian nih kan chungah dawtnak lungthin taktak, a riantuannak ah lungthawhnak taktak a ngeimi lungthin ngeih awkah a kan hal. Kanmah he rian a tuan tti khawh nak hnga cu dawtnak lungthin kan ngeih le ngeih lo kha zeihlan bikah a kan hal hmasa.

Kan lungthin he Pathian he aa tlak hlan tiang paoh cu Pathian he riantuan ti khawh a si lo, cun a thluachuahnak le a thawnnak hna kan zumh khawh hlan lo le kan lungthin chungah dawtnak kan ngeih hnu le a rian ah zumhawktlak sinak kan ngeih hnu lawngah amah he rian tuan ti khawh a si.

Cucaah nihin vawleicung pumpi ah Pathian mi hna sinah auhnak nganpi cu Pathian tlaih awkah le Pathian mi hna nih anmah tein an thawh awkah a si! Cuti kan tuah ahcun, Pathian cu a rung ṭum lai i a umnak a langhter lai timi lunghrinhnak zeihmanh a um lo in zumh khawh a si.

Cucaah, aho na si zongah, thlacamnak a biapitnak kha hngal ko, Pathian umpinak a herhnak kha hmuh kho law, cun Pathian umpinak langhter khawhnak lam pakhat lawng a um ti kha cohlang law cucu nangmah caah a tha bikmi a si. Thlacamnak a ukmi na si i thlacamnak thawngin Pathian kha tlaih awkah nangmah le nangmah kha dir a herh. Cuti na tuah ahcun Pathian nih amah le amah kha na sinah aa phuang ko lai.

Pathian velngeihnak thawngin raldohnak kha ka hrial lai lo timi kha hi caan te ah hin biakhiahnak na tuah a hau. Hi bantuk in tuah hram nai thawk bak in khuachia sinin a fakmi raldohnak na ton lai, timi kha na ruahchan khawh – buainak taktak, sunparnak teinak tiang thla na cam khawh hlanlo na ral nih cun an doh peng ko lai.

Khuachia nih a lam kip in an hrem lai, a si khawh chungin an in doh lai, cun an in hrem khawh nakhnga le na lung an donghter khawh nakhnga a tuah khawhmi paoh an tuah lai, tiah na hngalh awk a si. Asinain unau, farnu, thlacam ko! Raltuknak kha tong ko law, a dongh tiang doh ko!

Pathian hmaiah ah dir law, Pathian kha fekte in i tlaih law dir ko! Na hngilh sual asiloah na lungthin a vaivuan sual ahcun na caah taksa duhnak ral nganpi kha philh hlah na doh a hau.

Daniel bantuk in, Bawipa lei ah hoi peng law – cun na lungthin tinhmi le na thinlung thlarau bia khiahnak vialte hna he Pathian fekte in i tlaih peng awkah nangmah le nangmah kha na thawnter peng a hau!

Thlacamnak He – Hngah Pengnak

(Press On – Hold On In Prayer)

By E. M. Bounds (1835 – 1913)

Thinlung taktak in thlacamnak ai dan tuknak le hmual a ngeih tuknak kong kha Khrih fiangte in a kan hngalhter. Thla kan cam sawhsawh lawng si loin kan herhtukmi a si timi ruahnak thinlung put he biatak chuah in kan cam lengmang awk a si. Voikhat lawng thlacam si loin kan cam than lengmang a hau. Thlacam hi kan tha a ba awk a si lo. Kan halmi thil kongah lungtho ngai le lungrethei ngai in kan ruah a hau, zeicahtiah Jesuh Khrih nih thlacamnak le a hlawhtlinnak biathli kha fiangte in a kan hngalhter cang. Kan phurrit vialte hna cu thlacamnak in Pathian sinah kan chiah dih awk a si.

A tha ngaimi sual ngaihchihnak le a fawinak tahchunhnak ah, kan Bawipa nih a chim duhmi cu mi nih thlacam sawhsawh ding lawng si loin, mi nih lungthin dihlak in thla an cam awk a si, cun thazaang thawng le lungthin raltha tein thlacamnak kha an i zuam awk a si tiah a kan cawn piak.

"Lungdong loin thla nan cam zungzal awk a si, ti cawnpiaknak caah Jesuh nih hi bianabia hi a chimh hna. Aa thawh i, "Khua pakhat ah hin Pathian zong a ṭih lo i mi zong a hmaizah lomi biaceihtu bawi pakhat a rak um. Cun cuka khua ah cun nuhmei pakhat a um ve i ka bia kha ka ceihpiak tuah, tiah atu le atu a ra ti lengmang. Biaceihtu nih caan saupi chung cu a al lengmang, sihmanhsehlaw a donghnak ah cun, 'Pathian cu ka ṭih lo i minung kha ka hmaizah hna lo nain, hi nuhmeinu nih hin hnahnawhnak a ka pek lengmang caah a bia cu ka ceihpiak ko lai; cu lo ahcun a ra lengmang ko lai i ka re lam a ka theihter chin lai,' a ti," tiah a ti. Cun Bawipa nih cun a peh ṭhan i, "A ding lomi biaceihtu bawi nih a chimmi cu nan theih cang. Pathian nih tah amah a mi hna chunzan hlan in a sinah bawmh hal awkah a au lengmangmi hna cu thiamcoh loin maw a um hna hnga? Anmah bawmh awkah cun a khul a nuar ko hnga maw? Hihi kan chimh hna: anmah cu thiam a coh hna lai i cucu khulrang tein a tuah lai. Sihmanhsehlaw Mi Fapa nih a rat tikah vawlei ah hin zumhnak a hmu te hnga maw?" tiah a ti." (Luke 18:1-8).

Ruahchan Awk Kan Ngeih Lo Lio Caanah

Hi nu hi a si a fakmi le ruahchan nak a um lo bikmi nu a si, asinain lungdonghnak nih ruahchannak a chuahpi i hlawhtlinnak le a dir hmun tha a um lonak hmun hmanhah hlawhtlinnak a chuahter. Mi tampi nih an hlawh tlin lo tikah thazaang der le thachialo tein Pathian sinah raltha te in an hal peng tikah a donghnak ah cun an duhmi kha Pathian nih a tlinter ko timi kha an kan hmuhsakmi a si.

Hi bianabia i a hramthawknak nih hitin a ti: "Amah nih [Jesuh] nih bianabia pakhat a chim...cucu lungdong loin thla kha a zungzal in cam awk a si." Mi hna cu thlacamnak ah an lung a dong colh lai ti kha a hngalh caah kan lung a thawh khawh nakhnga, ngol loin nawlpatnak nih thawn nak hmual a ngeihnak kong kha a kan chimh.

Nuhmei nu hi a derthawmmi le bawmtu ngei lomi a si; a ding lomi mi thalo pa biaceihtu sin in a hal duhmi kha hmuh khawh awkah ruahchannak le huham a ngeimi a si lo, asinain a donghnak ah teinak a hmuh khawhnak cu lungdong lote in a nawlpat ruang le a fuh lengmang ruangah a si ko. Hi ruahnak thinlung put hi thlacamnak ah a thawnnak le thazaang ngan bik kan i laknak ding caah milung a thawhter tu le mi mit a la bikmi a dawhmi a si ko hnga lo maw? Hi ruahnak thinlung put nih hin thlacamnak ah harnak vialte hna a tei dih lawng silo in a hloh dih, donkhantu vialte hna zong kha a

tei dih i tei khawh lomi dawnkhantu hna hmaiah a donghnak ah cun teinak a hmuh ko. Thlacamnak loin zeihmanh kan tuah kho lo. Na tuah duhmi thil vialte hna cu lungtho tein thlacamnak in tuah khawh a si. Cucu Jesuh Khrih cawnpiaknak a si.

Jesuh nih a chimmi tahchunhnak dang pakhat nih mah biatak nganpi kha a fehter ve. Pa pakhat cu zanlei sang ah a hawipa sinah changreu cawi dingin a kal. Fakpi in a va nawlpat, hawikom an si nak le ningzak lo te in hal a herhnak kha a lung chungah ai sehchih i hram aa bunh, asinain hi vialte ruangah a hlawh a tling hlei lo. A hawipa nih changreu cu a pe lo, asinain a um i a hawipa cu a hngah peng i inn khar cu a kingh peng. Thlacamnak sawh in hlawh tlin khawh a si lo nain lungthin taktak te in lungsau thinfualte in thlacamnak nih hlawh a tlinter.

Syrophenicia nu kong cu tuahsernak ah tahchunhnak a si. Khrih a fuhpanhnak ah khan midang sinah Khrih nih a hmuh bal lomi lungthawnnak kha a hmuh. Mah cu a hmasa ah cun donh a si ko, cohlan a si bak lo. A si nain a nih cu a lung a dong lo. Khrih cu a fuh panh peng ko. Amah nih a hnuh i a naih, a hneknak le a naihnak cu Amah cu a hawikom le a phun sinah thlah a si lo, a riantuannak le a thawnnak in hlawt a si timi a fakmi le a fahtermi bia nih a hlawt. Uico tiah auhmi nih a ningzahter. Sihmanhsehlaw amah nih cun zeizong vialte a cohlan, zeizong vialte a tei, a toidornak, ttihnung, tei khawh lomi duhnak in a tei dih. Pathian Fapa nih, a tei khawh lomi a forhfialnak nih a lung a lawmhter i, amah cu hitin a ti: "*Maw nu, na zumhnak cu a lianngan, na duhning in si ko seh*" (Matt. 15:28).

Jesuh Khrih nih zumhnak nganpi a herhnak ah amah le amah aa ap. "Cun Pathian nih a thimmi hna nih chun zan in amah sinah an au lengmangmi ahcun biaceihnak a tuahpiak hna lai lo maw?"

Jesuh Khrih nih thlacamnak ah a biapi bikmi thil pakhat thil pakhat zohchunh awkah a kan chiah piak. Syrophenician nu thlacamnak cu hlanlio Olympic puai hna i hehchat tiah an i zuam len mi hmanh in hmual a ngei deuhmi le a biapi deuhmi thazaang, in khawhnak le a sang deuhmi thil vialte hna nakin a sungloi deuhmi a si.

A hmasa bik ah kan hngalh dingmi cu Tlang Cung Cawnpiak nak a si – "*Hal u law pek nan si lai; kawl u law nan hmuh lai; king u law innka cu hunpiak nan si lai.*" Hi hna hi hmailei kalnak lam an si – "*zeicahtiah a halmi paoh nih an hmuh lai; a kawlmi nih a hmuh; a kingmi paoh cu innka hunpiak an si lai*" (Matt. 7:7-8).

Pehtlaihnak um loin thlacam nak cu lehnak um loin um khawh a si. A biapitnak cu tlaih khawh nak, hnuh khawhnak, hngah khawhnak, a dai lomi le a dai lomi tlaih khawhnak, a dai lomi duhnak le a daimi lungsaunak he sermi a si. Thlacamnak cu a foimi thil a si lo, a biapi bikmi cu tuahsernak si loin duhnak taktak he thlacamnak a si i cu cu a biapi bikmi a si.

Thlacamnak cu a sang bik dirhmun a si i, hlawhtlinnak ding caah a nganbik mi Pathian he zuamcawhnak thinlungput a si. Zumhnak, zuamnak, hneksaknak le teinak a si i kan ralpa sin in hmuhmi teinak si loin, kan zumhnak a thawn khawh nakhnga a hneksaktu sinin hmuhmi teinak; cu nih cun kan thazaang a kan hneksak. Thil tlawmte lawng nih thlarau kha a rangmi le a hmunmi thazaang a pek asinain thlacamnak nih cun kan thlarau kha thazaang caan saupi a pek. Hmuhtonnak thlarau caah calendar thar, biaknak caah nunnak thar, ralkap tintan bantuk zong a si fawn.

A Harmi, A Rannak in, A Fakmi!

Thlarau nunnak caah a tha bikmi le a sang bikmi cu thlarau lei ah biatak chuah in pumpeknak a si, timi hi Baibal in a fiantermi le ngol loin a kan cawnpiakmi a si. Thlarau thazaang thawnnak ding caah mi thathumi hna le ai zuam lomi hna caah ruahchan awk a um hrim hrim lo. Zuamnak, teiman thluknak, duhfahnak hna hi thlarau thazaang laknak ding caah a herh tukmi an si hna. Mei bantuk in a alhmi duhnak, duh a fakmi, a fekmi forhfialnak nih vancung a lawmhter. Pathian nih a fale kha tei khawh lomi lungthawhnak le zuamnak thinlung put kha ngei hna she ti a duh hna. Mi thathu mi hna le thinlung cheubang in a ummi hna thlacamnak cu ngaih piak awkah Pathian cu ai manh hrimhrim lo.

Kan sinak dihlak le kan thinlung dihlak cu kan thlacamnak ah a um awk a si; John Knox bantuk in, "Scotland ka pe, asiloah ka thi lai!" tiah kan chim ve i kan intuar a hau. Pathian kan tonnak le kan sinah ai phuan khawhnak ding caah cun a

man a fakmi kan raithawinak, a man a fakmi kan buainak, a man a fakmi kan thlacamnak in a chuakmi an si awk a si. Jakob ai zuamnak, zankhuadei thlacamnak nih Jakob nunnak ah philh khawh lomi chan a ser. Pathian nih a khamh, Esau lungput le ziaza a thlen, Jakob sining a thlen, a nunnak a khamh i a liannganmi miphun pakhat dirhmun a phakter.

Duhfahnak thinlung put he thlacamnak nih lungvar hna an tan bantukin a kan tan dih ve. Kan lunghahnak kha a tan hna i kan hloh khawh lomi kan sining hna kha ai dawhmi zohchunh awk nun ziaza ah a thlen hna. Cu caah duhfahnak thinlung put he thlacamnak cu kan nunnak ah a sunglawi tukmi caan hna an si. Zungzal a hmunmi le philhlonak lungtial hna an si!

Thlacamnak kong he pehtlai in a biapi tukmi pakhat kan chim than rih lai. Hi kong hi thil hmete a si lo, a biapi tukmi a si caah kan chim than lengmang rih lai. Hi ti kan nolh lengmang nak hi caan liamter sawhsawhnak ding caah si loin kan thlacamnak hmual a ngeih khawh nak ding caah a si. Kan thlacamnak kan lungthin le kan thlarau a um caah thlacamnak kong chim cu kan ngol kho lo. “Teiman thluk tein” thla kan cam. Kan thlacamnak ah kan i hngat, zeicahtiah thlacamnak thawngin kan nun caah a si. Ngol loin kan nawl chih peng zeicahtiah kan nunnak ding caah a si i cu lo ahcun kan thi ko lai. Lungthin dihlak le lungtho thanuam tein thlacamnak kong he pehtlai in Khrih nih a biapi tukmi tahchunhnak pahnih a kan pek. Abraham nih a thlacamnak a ngol tak caah Sodom khua kha kat mei alh khangh a rak si (Gen. 18:23-32). Joash zong a sungh kha zeiruang ah dah a si ti kha nan hngalh, zeicahtiah prophet nih a pekmi cantiang in voithum tiang lawng vawlei kha a tuk caah a si. (2 Siangpahrang 13:18-19).

Minung kongah siseh, Pathian kongah siseh, inkhawhnak cu a biapi tuk. Tahchunhnak ah Elijah nih khan a thlacamnak kha voikhat thlacamnak lawngin a ngol ahcun cu bantuk in a derthawmmi thlacamnak men men in vancung ruahpi a rak sur hrimhrim lai lo (1 Siangpahrang 18:42-45). Jacob nih thlacam loin rak it ko sehlaw, thlacam kha rak ngol diam ko sehlaw a thaizing ah Esau he an i ton ah khan a nung hrimhrim lai lo (Gen. 32:24-30). Syrophenician nu kha dai tein hei um ko sehlaw, ningzah le lungdong in rak um ko sehlaw, asiloah lam tantim ah rak kir than diam ko sehlaw, cu bantuk in a zumhnak a zorter ahcun a ngaihchiatnak in a khatmi a inn chungkhar cu a fanu damnak thawngin lunglawmhnak nganpi in a khatmi inn chungkhar ah a si ter kho lai lo.

Thlacam law zeitikhmanh ah lungdong hlah

Thlacam law zeitikhmanh ah na lungdong hlah seh, timi cu Khrih nih thlacamnak caah a kan pekmi cawnpiaknak a si. Kan zumhnak hneksaknak a si i, hneksaknak a fak deuhdeuh i hngah a sau deuhdeuh tikah a phichuak cu a sunglawi deuhdeuh ve ko.

Biakam hlun chungah a ummi mithiang hna thlacamnak nih a chuahpimi ṭhatnak le a biapi tukmi thil kha a kan cawnpiak. Thla a cammi pa pawl cu zeihlan bikah a fekmi ruahchannak an ngeih hmasa a hua, cu hnu ah le zumhnak he thla an cam a hau. Zeitindah Pathian kha lungdong lo in ka hngah peng khawh lai timi le ka nawlpat peng khawh lai, timi kha an hngalh hma a hau. Cu hnu ah thinlung dihlak in teiman thluk te in an cam peng a hau.

Abraham nih Sodom le Gomorrah aiawh in Pathian sinah lungtho tein thla kan cam khawhnak hnga kan caah zohchunh awk a kan chiahtak. Cun kan rak chim cang bantukin Pathian nih pekhnak a ngol hlanah a nawlpatnak kha Abraham nih rak ngol hlah sehlaw a halmi kha Pathian nih pek loin a rak um lai lo. Hi kong he pehtlain mi pakhat nih hi ti hin a ti, “A halmi kha Pathian nih ngol loin a pek lio cuahmah ko lio ah Abraham nih a halmi kha a ngol”, tiah a ti. Moses nih Israel mi hna caah ni sawmli le zan sawmli chung rawl ulh le thlacamnak in Pathian kha a nawlpat peng, hi kong hi thlacamnak hmual le a thawnnak cawnpiaknak a si. Cun ngol loin a nawlpat peng tik ah a donghnak ah cun a hlawh a tling.

Biakam Hlun chanah ngol loin thlacamnak le nawlnak le Pathian an ra hngahnak kha hmangin Jesuh nih a tlam a tlingmi tahchunhnak a tha bikmi a kan pek. Pathian Fapa ngeihchun, mission rian tuan awkah a Pa nih a van thlahmi, vawlei le vanah dihlak fapa pakhat lawng a ngeihmi, cun riantuannak ah a Pa duhnak tuah ding lawnglawng a nunnak le a thinlung dihlak a pe dihmi nunnak cu khuaruahhar a si – Pathian sinah a rak nawlpat ve lengmang mi kha a thupmi thlacamnak kong a si. A rak

hmuhmi thluachuahnak hna cu thlacamnak thawngin a cawkmi thluachuahnak an si. Dong cat loin Pathian sinin a rak rami thluachuahnak hna cu thlacamnak thawngin a si. Jesuh khan nih thla rak cam ve hlah sehlaw a tuanbia ah thlennak a um hnga lo, a riantuannak khan Pathian sin in thil lianngan le khuaruahhar thil pakhat hmanh a rak tuah kho hnga lo. Zan khuadei thla a cam ruangah a riantuannak ah zaangfahnak le thawnnak in a khahnak a si. A nunnak thinlung dihlak in a thlacamnak nih a thih tikah teinak luchin ai khuh khawhnak a si. Vailam cung ah a sang bikmi nawlngaihnak a langhter hlanah Pathian nawl a ngaihnak kha thinlung dihlak thlacamnak a langhter hmasa.

"Kan duh zong duh lo zongah, thlacamnak in halnak cu Pathian pennak phunglam a si," tiah Charles Spurgeon nih a ti. '*Hal law nan hmuh lai*.' Hi phunglam hi ahohmanh nih an thlen khawh lomi phunglam a si. Kan Bawipa Jesuh Khrih cu Fapa ngeihchun a si ko nain Pathian nih a caah phunglam cu a foiter hlei lo. Hi hi philh hlah: Jehovah nih a Fapa hrimhrim kha, '*Ka hal law, miphun dang vialte kha na ro ah kan pek hna lai i vawlei cung khuazakip kha na ta ah kan pek hna lai*' (Salm 2:8) tiah a ti. Siangpahrang le Pathian Fapa hmanh nih a duhmi ngeih khawhnak hnga halnak phunglam in luat khawh lo ahcun nangmah le keimah nih cu phunglam cu kan luat kho lai tiah zeitindah kan i ruahchan ngam hnga. Zeitindah kan luat khawh lai? Thlacamnak in luat kan duh ah cun Zeicahdah covo kan chuh awk a si i thlacamnak a herhnak in kan luat awk a si timi bia alnak a um kho? Zeihmanh ka hmu kho lo: na hmu kho maw?

"Pathian nih Elijah cu thluachuah a pek lai i Israel mi cungah ruah a surter lai, sihmanhsehlaw Elijah nih thla a cam hrimhrim lai. Thimmi miphun a thangcho ding a si ahcun Samuel nih a nawl a hau (1 Sam. 7:3-13). Judah mi hna luatnak hmuh an si ahcun, Daniel nih thla a cam a hau. Pathian nih Paul cu thluachuah a pek lai i, amah thawngin miphun dang hna cu an i mer lai, asinain Paul nih thla a cam a hau. Thlacamnak cu ngol loin a tuah; a cakuat hna nih a halmi dah ti lo cu zeihmanh aa ruahchan lo ti kha a langhter. Halnak in zeizong vialte na hmuh khawh i hal loin zeihmanh na hmuh khawh lo ahcun, thlacamnak cu zeitluk in dah a biapit ti kha hmuh awkah kan nawl i thlacamnak ah tam deuh in um dingin kan nawl."

Kan thlacamnak tampi cu zuamnak ngeih lo ruangah kan i let than langmang timi cu lunghrinhnak hmete hmanh um loin zumh khawh a si. Cu cu zeiruangah kan ti ah cun teimaknak mei le zuamnak thazang ai tel lo caah a si. Lungsau tein um cu dikmi thlacamnak taktak i a hrampi a si. Zuamnak thinlung put ngeih lo ahcun a zungzal in thlacam awkah a foi lomi a si, asinain zuamnak thinlung put he cun ngol loin thlacam khawh peng a si. Lungsau thinfual in khawhnak cu thlacamnak ah a biapimi a si tiah Jesuh nih a kan cawnpiak. Thinlung takte in thlacam a cammi paoh nih cun Pathian ke hram ah an khuk an bil i lungtho tein an um a hau.

Voi tampi cu kan lung a dong i thlacam cu kan ngol tak i kan pehzulh kho tawn lo. Ngol lo in kan cam khawh peng nakhnga thlacamnak kha kan i sehchih peng awk a si. Thlacam kan derthawm tawnnak a ruang bik cu sehchihmi thil le intuar khawhnak kan ngeih lo caah a si.

Ngol loin thinlung takte in thla a cam lengmang mi kha Pathian nih a dawt hna i, thla an cam lengmang khawhnak hnga an halmi kha a pek lengmang hna.

"ka min in kawhmi ka mi hna nih khan an lung an ṭhumh i thla an cam i ka hmai kha an kawl i an lam ṭhalo khan an i mer ahcun, van khin ka run theih lai i an sualnak cu ka ngaihthiam hna lai i an ram cu ka damter lai. Cun hi hmun i thla an cammi cu ka mit nih a hmuh lai i ka hna nih a theih lai."

(2Chanrelnak 7 :14-15)

Pathian Bochannak le Thlacamnak Caah Thazaang Peknak

(Encouragement To Trust And Pray)

By Charles H. Spurgeon (1834 – 1892)

"…*Na au thawng kha an theih tikah an zaangfah tuk lai; a theih tikah an leh lai"* (Isa. 30:19).

"*Amah cu na cungah zaangfahnak a ngei tuk lai*…." Hi zumhnak hrampi cu zeidah a si?

A hmasa bikah ah ka chim duhmi cu a cungah kan hmuhmi Baibal ca cang ah hin a zei zonte hi dah thazaang kan i lakmi le kan i hnangam pimi a si. kan hnangamnak hrampi cu cafang chung i pekmi Pathian biakamnak fiang tein le Cathiang chung vialte ah aa ṭhekmi aa lo ngaimi thanhnak tampi ah hmuh khawh a si. Zeicahdah Pathian sinah kan i mer i Amah kan i bochan awk a si ti kha hngalh na duh, zeicahtiah lih a chim kho lomi le aa thleng kho lomi Bawipa nih, "*Na aunak aw kha an theih tikah an cungah zaangfahnak a ngei tuk lai; a theih tikah, an leh lai."* Hihi a palh kho lomi a Bia cheukhat a si, a si lo maw? Cucaah, na Baibal kha on in ra law, biafang cungah na kutdong chiah law, *"Pathian nih ka cungah zaangfahnak nganpi ngeih awk le ka thlacam nak ngaih awkah timhcia a sinak a langhter ti ka zumh*," tiah ti. Atu cu, zeidah na duh rih? Ngakchia nih a pa bia nakin a ṭha deuhmi zumhnak a herh maw? Zultu taktak nih a Bawipa biakamnak nakin a fek deuhmi tehte a hal maw? "Cathiang nih a tial," tiah na caah a za ko lo maw? Na khukbil law hi bia hi voikhat ah nawl.

Na hawipa nih "na ka halmi cu kan pek lai" ti sehlaw na zum lai lo maw? Cucaah nan Pathian, nan Pa kha lunghrinh hlah u. A Bia zumh lonak ding caah a ruang an pe bal lo. A biakamnak vialte cu zumhawktlak an si lo maw? Ra tuah, cucaah, zumhnak cu a fekmi a si. Hi biakamnak pakhat lawng um sehlaw, a za ko lai, asinain zeizat dah an um ti kha zoh hmanh! Pathian Bia i zaangfah nak biakamnak hna cu zanlai van ah a ummi arfi hna tluk in an tam. An bia ka lak a hau lo, zeicahtiah nannih cu ṭha tein nan hngalh hna i an zat cu a tam tuk, asinain an dihlak in zumhnak ah ser an si i pakhat hmanh zumh lonak ah ser an si lo. An cungah zumhnak ngei law na Pathian kha zum, cun a bia cu na lawmhnak hmuhtonnak ah a tling lai.

Pathian velngeihnak

Hi zumhnak dirhmi a pahnihnak hrampi cu Pathian velngeihnak sining a si. Cafang nih mah kha a langhter. "**Anih cu nan cungah zaangfahnak a ngei tuk lai**." Pathian, Israel Pathian, a sining cu a pehtlaihnak ah zaangfahnak a ngeimi a si, a kut a hun, cun thilnung vialte an herhmi a pek hna. Amah cu zaangfahnak Pathian a si. Sualnak a ngeimi a sermi hna cung zongah zaangfahnak a ngei. A sualmi kan miphun cungah zaangfahnak a ngeih khawh nakhnga a thlarau dawtmi, a Fapa Jesuh (Rom 8:32) kha raithawinak ah a pek. Cucaah zohhmanh, zeitluk in dah zaang fahnak a ngeimi Pathian a si.

Cun hika hmanh ah a dong lo, zeicahtiah a ngaihthiammi hna caah cun dawtnak in a khat. A dawtnak cu khuaruahhar ngai a si, dongh hngal lo khor nak hmanh in a thuk deuh, van nak in a sang deuh, rili nak hmanh in a kau deuh. A ṭha, atu cu, zeidah na harnak a si? Zaangfahnak a ngeimi na Pathian kha an bawmh lai ti kha zum. Na sualnak cu zeidah a si? Zaangfahnak a ngeimi na Pathian kha an ngaihthiam lai ti kha zum. Na hnulei kirnak hna cu zeidah an si? Zaangfahnak a ngeimi na Pathian kha zum law an in remh ṭhan lai. Na i ruahchanmi hneksaknak hna cu zeidah an si? Na zaangfahnak a ngeimi Pathian kha i bochan law an in bawmh lai. Amah cu mi uktu a si ahcun Amah sinin na zam ko lai, asinain a zaangfahnak cu zungzal in a hmun caah Amah lei i mer cu na fimnak a si lai. Ra u, kan dihlak in hmunkhat ah kal hna u sih, zumhnak tuahsernak in, atu caan ah, cun Bawipa ke ah kan i hngatchan lai, cun Amah cu kan hmu lo hmanh ah, atu thawk in Amah cu Khrih Jesuh ah amah le amah aa phuan cang bantukin Amah kha i bochan hna u sih, cu bantuk cun kannih zong nih kan tuah ve lai Amah he dai tein um u

law, hi thawngin thiltha kan cungah a tlung lai.

Dawtnak, velngeihnak le velngeih nak in a khatmi Pathian sining zoh tikah, Amah a kawlmi hna cungah vel a ngei lai ti cu a fiang ko, cucaah, kan dihlak in Amah cu kawl colh hna u sih. Cathiang nih "*A zaangfah lai*" tiah si loin "*A zaangfah tuk lai*" tiah a ti. Zang fahnak cu langhternak biafang in aa dawhtermi hmuh cu ka duh. Cathiang chung i Pathian zaangfahnak kong kan rel tikah a lianngannak, a zalonnak, asiloah a tthatnak langhternak biafang pakhatkhat a um ti ruahnak nih ka lungthin a ka thawhter. "*zangfah nak in a khatmi Pathian*" (Eph.2:4). "*Bawipa cu…zaangfah nak in a khatmi a si*" (Salm 103:8). "*Zeicahtiah Bawipa cu a ṭha; A zaangfahnak cu zungzal in a hmun...*" (100:5). "*…Kan Pathian zaangfahnak…"* (Luka 1:78). "*…A dawtnak cu zungzal in a hmun*" (Salm 107:1). "*Zeicahtiah a zangfahnak cu kan cungah a ngan tuk…*" (117:2). "*…Na zaangfahnak ruangah…"* (51:1). Bawipa zaangfahnak kong chim tikah zeibantuk bia lianngan dah a kal ti kha zoh hmanh, a hlei in chim ttih a um lo, zeicahtiah holh vialte cu a tlamtling lo.

"Anih cu na cungah zaangfahnak a ngei tuk lai." A hleiin hnemhnak na herh maw? Na ngeih lai. Bawmhnak nganpi na herh maw? Na ngeih lai. Ra tuah, nangmah misual ngan, ngaihthiamnak tampi a um. Ra tuah nangmah fahnak a tuarmi pakhat, hika ah hin hnemhnak tampi a um. Ra law na tha a dermi khualtlawngmi, hika ah hin remhthannak tling a um. Sifak le bawmh a herhmi hna ra tuah, hika ah hin thilri tampi an um.

Hika ah dawtnak le zaangfahnak tiva hna,
Rili rum ah i fonh;
Khamhnak cu tampi in a luang,
Cawhnuk le mitsur zu tilian bantuk.

Cafang nih a fehtermi cu Pathian zaangfahnak cungah hram aa bunh i, lunghrinnak um loin bochan khawh a si.

Thlacamnak a karh ning

A hnu ah thlacamnak a karh ning a nganmi thil sining cungah hram aa bunh. "**Na aunak aw kha a theih tikah na cungah zaangfahnak a ngei tuk lai**." Pathian nih minung thlacam a onh hna hi khuaruahhar thil a si lo maw? Amah nih a onh hna tikah thla an cam lo hi khuaruahhar deuh a si. Pathian nih minung aw a ngaih cu khuaruahhar a si.

Atu cu, kan hngalh cang, zeicahtiah kan i zuam cang, Pathian nih thlacamnak a theih, cucaah kan in chimh hna, Amah sinah va kal law Amah kha va hneksak, zeicahtiah na aunak aw kha Amah nih a zaangfah lai. Pathian nih zaangfahnak tthutdan chiah awkah aa lawm. Ka leh tuah, Maw lunghrinhnak a ngeimi, Bawipa nih thlacamnak theih a timh lo ahcun thlacamnak peknak caah Pathian nih a chiahmi zaangfahnak tthutdan a um hnga maw? Cu remnak thawngin sualnak a tuahmi hna nih an naih khawh nakhnga a Fapa ngeihchunte thisen in cu zaangfahnak tthutdan cu a theh. Cu aa tluk lomi thisen cu a thlet lai i, cu thisen cu aa bochanmi misual a rami kha a hlawt lai maw? Hi vialte lengah, thlacamnak ah bawmtu dingah Thiang Thlarau pek dingin bia a kan kamh, kan derthawmnak bawmtu dingah, zeicahtiah kan thlacam awk a simi thil kha kan hngal lo. Cu Thiang Thlarau cu a pek lai i thlacamnak cu hmual a ngei lomi ah a tuar rih lai maw? Ruah khawh a si lo. Pathian nih a sermi hna an aunak ngaih cu a lawmhter. Na aw cu a thleh tuk i aa tlak lo tuk men lai, cun na thlacamnak cu ngakchia ṭahnak bantuk a si kho men, asiloah a rawl a ṭam tikah a bu chung i vate note au bantuk a si kho men, sihmanhsehlaw arfi note an au tikah a theimi nih cun na biachim khawh lomi kha a theih ve lai, aa kalhmi bia hna, cucaah Amah hmaiah na lungthin kha thlet.

Amah zong nih an in leh ve lai, cucu rang tukin a si lai. "*A theih tikah an leh lai*" – tiah cafang nih a ti. Amah nih, "*…An kawh hlanah, ka leh hna lai; cun an chim lio ah hin ka ngaih hna lai*" (Isa. 65:24)? Lungthin chungah zangfahnak caah thlacamnak taktak a um ahcun thlacamnak cu tuah hlan ah theih a si, zeicahtiah cu bantuk lam in thla a kan camtertu cu zangfahnak a si. Lungtak tein zangfahnak a halmi nih cun zangfahnak kha tahfung in a ngei cang asiloah tam deuh hal a duh lai lo. Mah nih thazaang pe hna seh. Pathian nih zaangfahnak ngeih a hngak caah, cun khuaruahhar toidornak in thlacamnak kha a thianghlimmi biaceihnak zung ah cu bantuk tinvo sung a pek caah, kan lak i aho nih dah a tu ah kan lungthin dihlak in Amah lei ah a kir lai lo i, "Ka Pa, ka khamh law ka bawm ko atu le tu"?

Thla A Cammi Tlangbawi

(A Priest That Prays)

By Dave Butts (1853 – 2022)

Tlangbawi kan ti tikah, Pathian he a hlei in pehtlaihnak a ngeimi, midang aiawh in a naih khomi kha kan ruah tawn. Hi hi palhmi ruahnak a si lo – a hlei in tlangbawi rian cu a hleiin cawnnak a ngeimi thimmi tlawmte lawng caah a si timi ruahnak in kan i hlat ahcun. Cathiang nih a chim ning ahcun, Khrih zumtu paohpaoh cu Jesuh thawngin tlangbawi ah ser nan si: "*Nannih zong lung nung bantuk in thlarau inn ah sak nan si i tlangbawi thiang nan si lai i Jesuh Khrih thawngin Pathian nih a cohlanmi thlarau raithawinak nan pekchanh lai*" (1 Pet .2:5). "*Sihmanhsehlaw nannih cu thimmi miphun, siangpahrang tlangbawi, miphun thiang, Pathian mi nan si i muihnak chungin a ceunak chungah an kotu hna thangthatnak kha nan chim khawh nakhnga caah a si*" (2:9).

Pathian pennak chung i tlangbawi pakhat nih a ngeih mi covo le ttuanvo vialte he kan kal lai ahcun tlangbawi sinak sullam hi zeidah a si ti kha kan i fian a hau. Jesuh hrimhrim cu cu tlangbawi sinak ah aa telmi a si, a ngaingai ti ahcun kan Tlangbawi Ngan a si ti kan hmuh tikah hi kong hi hngalhthiam a biapi khun. Hebru cauk nih Jesuh tlangbawi sinak kha a biapi ah a chiah taktak i, cu ruangah, tlangbawi kan sinak ah Pathian inn ah kan dirhmun hmuh awkah a kan bawmh.

Tlangbawi pakhat a si bantukin Jesuh nih thlacamnak rian a ngei i cucu kan i zohchunh awk a si. "*…Zeicahtiah Jesuh cu zungzal in a nun caah zungzal tlangbawi sinak a ngei. Cucaah amah thawngin Pathian sinah a rami hna cu a khamh khawh dih ko hna, zeicahtiah an caah thlacam awkah a nung zungzal*" (Heb. 7:24-25). "*…Khrih Jesuh cu a thi cang – cu nak hmanh in nunnak ah thawhter a si cang – Pathian orhlei kam ah a um i kan caah thla a kan campiak*" (Rom. 8:34). Atu lio Jesuh riantuannak cu thlacam nak a si. A tu a tuahmi cu a si. Tlangbawi pakhat dirhmun in, a rian cu thlacamnak a si. Kan caah thawngttha cu Amah nih thla a kan cam piak hi a si.

Pathian tlangbawi kan si bantukin, Khrihfa vialte cu tlangbawi thlacamnak ah auh kan si cang ti kha hngalhthiam a biapi. Lamkaltu Paul nih Timote Pakhatnak 2:1 ah thlacamnak tuah dingin a kan auh. Cun, Efesa 6:18 ah, *" mithiang vialte caah thlacam zungzal u*" tiah a kan ti. Pathian tlangbawi rian kan ttuan tikah Jesuh he a tu lio thlacamnak riantuannak ah kan i tel ve awk a si.

Hebru cakuat ṭialtu nih a tanglei catlang ah kan thlacamnak ah thazaang tampi a kan pek: "*Cucaah ka u le ka nau hna, Jesuh thisen thawngin Hmun Thiang Bik chung luh awkah ralṭha tein kan um caah, puanzar in kan caah lam thar le nunnak lam a hunpiakmi thawngin, . cucu a pum a si, cun Pathian inn zohkhenhtu* ***tlangbawi ngan*** *kan ngeih caah, Pathian cu lungthin thiang tein naih u sih zumhnak in fek tein kan um cang i kan lungthin cu a sualmi chiaṭha thleidannak lungthin in a kan thianh cang i kan pum cu ti thiang in kan tawl cang*" (Heb. 10:19-22). Hi caang nih hin tlangbawi pakhat nih thlacamnak hmun dik a ngeih kha a kan hmuhsak. Hmun Thiang Bik ah a um. Puan biakinn le Biakinn chungah, Hmun Thiang Bik cu kan vawlei cung hmun thiang bik a si. Judah mi hna Tlangbawi Ngan nih thlacamnak le mi hna caah sual ngaihthiamnak tuah awkah kum khat voikhat a luh tawnnak hmun a si. Pathian umnak hmun a si.

Biakam Hlun chan ah Judah mi pakhat bantukin nun le kum fatin Tlangbawi Ngan nih Pathian he ton awkah Hmun Thiang Bik ah a lut lai ti hngalh buin Biakinn chung a luh kha na mitthlam ah na cuanter kho maw, cun cu bantuk tinvo sung cu pek na si bal lai lo? Tlangbawi Ngan lawng...cun amah ca hmanh ah, kum khat ah voikhat hmuhmi tinvo sung a si.

Jesuh Khrih thisen thawngin kannih cu hmun thiang bik chungah kan duh zat in luh khawhnak khuaruahhar tinvo sung he tlangbawi kan hung si. Thla kan cam tikah, Bawipa hmai ah kan ra i kan halmi kan tuah. Khrihfa tam deuh nih cun Bawipa hmai ah zalong tein luh khawhnak thawngin kan hmuhmi rian lianngan le upatnak lianngan kha an hngal lo.

Tlangbawi nih thlacamnak ah a dikmi lungput a ngeih ti zong Hebrew 10 ah kan hmuh khawh. Thla kan cam tikah zumhnak le zumhnak kan ngeih awk a si. Hihi thil pakhatkhat kan si caah si loin kan Bawipa Jesuh cu mi pakhatkhat a si caah a si. Amah thawngin Pathian hmai ah kan lut. Kan halmi le kan nawlnak hna theihter dingin sawm kan si. Hebru nih zumhnak tling he lungthin tak tein naih awkah a kan ti. Jeim nih Pathian kan naih ahcun a kan naih ve lai tiah a kan ti. Thla kan cam tikah mah biatak nih kan zumhnak le kan zumhnak kha zeitluk in dah a ṭhanter awk a si!

Bawipa nih a duhning in thlacammi thlacamnak paohpaoh cu a kan ngaih piak i a kan lehpiak lai ti zumhnak kan ngei kho. Lamkaltu Johan nih hitin a kan cawnpiak: "*Pathian naih awkah ralṭhatnak kan ngeihmi cu hihi a si; a duhnak ningin kan hal ahcun a kan ngaihpiak. Cun kan halmi paoh kha a kan theihpiak ti kan hngalh ahcun kan halmi cu kan hmuh ko ti kha kan hngalh*" (1 Johan 5:14-15).

Siangbawi pakhat zong nih zulh ding zohchunh awk tlak a ngei ve. Jesuh, kan Tlangbawi Ngan le Thlarau a kan bawmtu cu kan zohchunh awk a si. Amah keneh zul dingin fial kan si. Zultu hna nih a thlacamnak thawnnak kha an lung a suk tuk caah thlacam cawnpiak dingin an nawl. A lehnak cu thlacamnak kong phungchim ding si loin zohchunh awk tlak thlacamnak pek ding a si. Phundang in chim ahcun, Jesuh nih, "Hika ah hin a tlangpi a um. Hi thil hna hi na thlacamnak ah telh hrimhrim. Pennak kong he aa tlaiin thlacam kha i cinken." Thlacamnak kong he pehtlai in Jesuh cawnpiaknak kan zulh tikah a tha bik in thla kan cam.

Pathian tlangbawi hna! Bawipa hrimhrim nih midang caah thlacamtu ah a hmai ah dir in, an nunnak ah a thawnnak thlah in hi vawlei ah thlennak tuah dingin an in auh. Cathiang chung i tlangbawi thlacamnak zohchunh awk tha bik pakhat cu Nambar Cauk ah hmuh khawh a si. Israel mi hna cu Moses le Aaron hruainak cungah an phunzai. Pathian nih rai a thlah i cu nih cun mi a thah hna. Rimhmui nih mithiang hna thlacamnak a aiawh ti kha philh hlah, hi Baibal cang nih hin na lung a thawhter: "*Cun Moses nih Aaron cu, 'Na rimhmui kha la law a chungah zihmui le biakṭheng mei kha rawn law, remnak ser awkah mibu sinah khulrang in va kal an caah. Bawipa sinin thinhunnak a chuak cang; rai cu aa thawk cang.' Cucaah Aaron nih Moses nih a chim bangin a tuah i mibu lakah cun a tli. Mi hna lakah rai cu a rak i thawk cang, sihmanhsehlaw Aaron nih rimhmui kha a thawi i an caah remnak a serpiak hna. A nungmi le a thimi karlak ah a dir i rai cu a dai*" (Nam. 16:46-48).

Pathian tlangbawi kan si bantukin a nungmi le a thimi karlak ah kan dir awk a si. Thlacamnak thawngin mi hna an herhmi kha a thiangmi Pathian hmai ah kan luhpi hnanak thawngin thleidannak kan tuah. Thla a cammi tlangbawi si ding in Pathian nih a kawhmi hi Khrihfabu nih biapi ah kan chiah caan a si cang.

LUNGLAWMHNAK

A Rat Thannak Thawngtha (Herald of His Coming) a caan hmante in kan chuah khawh caah Bawipa ka thangtha ko. Atu tan cu lungdong lo tein Bawipa Pathian bochan bu te in thlacamnak kong hi a biapi ngai in kan van chuah duhmi a si. Khrihah hawikawm dawt, careltu vialte hna caah thlachuahnak le thazang a si lai, timi ka zumh ko. Careltu vialte hna nan dihlak Bawipa nih thluachuahnak in pe ko hna seh.

Atang lei bantuk in pehtlaihnak tuah khawh a si.

Rev.Run Lian
G,P.O. Box 1349
Yangon, Tel: 0945211 2354

Hi Ni Hmanungbik Ahhin Biatak Tein le Ralring Tein Um

(Serious And Watchful In These Last Days)

By Rich Carmicheal

"…***Zeizong vialte donghnak cu a nai cang; cucaah nan thlacamnak ah fek tein le hliphlau tein um u"***

(1 Pet. 4:7).

Hihi thlacamnak ah biatak tein le ralring tein um caan a si hrimhrim ko! Caan hmelchunhnak nih Bawipa Ratthannak a nai chin lengmang caah ni hmanung bik ah kan um ti kha a fiangter. Jesuh nih ralrinnak a rak pek cang bantukin, "Ram khat le ram khat an i do lai i ram pakhat le ram khat an i do lai. Cun hmun kip ah mangṭam, rai le lihnin a tlung lai. Hi vialte hi ngaihchiatnak hramthawknak an si" (Matt. 24:7-8). Hremnak, huatnak, hlennak le phungbuar nak a karh chin lengmang lai i mi tampi dawtnak a kik lai tiah ralrin a pek hna (vv. 9-12).

A ngaingai ti ahcun, hi hmelchunhnak hna hi kan chan thil sining he aa pehtlaimi an si. Ramkip buainak le ral kong he pehtlai in, Russia le Ukraine he pehtlai in lungretheihnak a um pengmi lawng si loin, China nih Taiwan a tuk lai timi lungretheih nak a karh chin lengmangmi zong a um – cun vawleicung ah a chuahpi dingmi thil zong a si. Cun Iran nih nuclear thilti khawhnak a kawl lio ah Israel le vawleicung caah hmailei caan rau lote ah zeidah a chuahpi khawh? Naite ah thawngzamhnak pakhat nih a langhter bantukin, "Israel nih Iran cu a ral ngan bik ah a ruah i Prime Minister Benjamin Netanyahu nih Iran cu nuclear hriamnam sernak nawl a pe lai lo tiah a chim lengmang."

Mangṭam, mangṭam, rai, lihnin le a dang thil sining hna ruangah nihin ah mi nuai tampi nih harnak an tonmi zong kha ruathmanh. Cun hi bantuk thil cangmi fakpi hna hi a tam le a fak chin lengmang.

Ziaza lei ah, kum hra tlawmpal a liam cangmi hmanh ah phunglam sining hna cu zeitluk rang in dah an tla lai ti kha kan rak ruat kho hnga maw? Huatnak, hlennak, phungbuarnak le ziaza rawhralnak hna cu atu kan chan hmelchunhnak an si cang. Franklin Graham nih naite ah a chimmi cu, "Vawlei cu a rawk rang tuk. Hell chung i khuachia vialte cu an thlah dih cang hna bantuk a si." Thlichia a ra lai tiah a zumh i ralrinnak a pek, "Cun kannih cu hlen khawh kan si lo i hlen khawh kan si lo. Kan i timhtuah a hau i timhcia tein kan um a hau."

Cun lungretheihnak a chuahtertu a dang pakhat cu Artificial Intelligence (AI) a karh rang tukmi hi a si. Hi a tthawngmi thiamnak nih tthatnak a kan kamh lio ah, aho nih dah ttihnung a chuahter khomi thil vialte kha a hngalh?

Hi Kong He Pehtlai in

Cu bantuk biahalnak le thil sining hna kha na lungthin chungah chiah in, hi Herald chuahmi nih hin an in zuamcawh lai, an in forh lai, an in forh lai i hmailei ni hna caah timhtuahnak ah an in bawmh lai tiah ka ruahchan. A tlangtar pakhat cu Khrih Ratthannak caah timhcia tein um a biapitnak kong a si, cu chungah Pathian ṭihzahnak nun a herhnak zong aa tel. Lamkaltu Paul nih ruahnak a kan cheuh bantukin, "atu chan ah hin lungfim tein le ding tein le Pathian ṭihzah tein nun awk a si, kan Pathian le kan Khamhtu Jesuh Khrih thluachuahnak le sunparnak a langh lai kha hngah" (Titas 2:12-13). A bik in George D. Watson nih a tialmi capar pahnih ah na lungthin ka auh i cu nih cun na nunnak ah "lungthin a vakvaimi" a um maw um lo ti zohfelnak le Bawipa caah na lungthin tharchuahnak ah an bawmh lai.

Aa pehtlaimi thawngthanhnak ah a biapimi a dang pakhat cu hi ni hmanung bik caan ah phungchimnak a biapitnak kong a si. Vawlei ta kan si lo nain, vawlei ah kan um awk a si, ceunak le chiti bantukin rian kan ttuan awk a si, Bawipa dawtnak le Bia kha kan i hrawm awk a si. Kan

pawngkam minung hna zungzal damnak cu tihnung a si i Bawipa nih a kan fialmi rian ah tling tein kan i tel caan a si cang. A caan hi kan hman awk a si, zeicahtiah atu chan hi a chia tuk (Eph. 5:16).

Hi vialte he aa pehtlaimi a pathumnak tlangtar cu thlacam nak a herhnak a si. Thlacamnak kan ngeih lo ahcun, hi ni hmanung bik caan ah kan nunnak cu ṭhawnnak a ngei lai lo i hmual a ngei lai lo. Thlacamnak thawngin Pathian Thlarau, Pathian dawtnak, Pathian thawn nak, Pathian fimnak le ralthatnak, ralthatnak le inkhawhnak in kan khat kho. Thlacamnak in tha zaang peknak caah, The Kneeling Christian chung in cherhchanmi kan telh chih. A tanglei ah hin thlacamnak kong zong a biapi mi capar pahnih an um, a bik in Khrihfabu thawhternak le Khrih a rat hlan ah a tlaumi hna sin phanh khawhnak ding caah thawhthannak caah zumhnak in thlacam a herhnak kong a si.

Hi kong he pehtlai in Bawipa nih na nunnak le na riantuannak kha thukpi in a tawngh lai tiah ruahchannak le thlacamnak ka ngei. Hi ni hmanung bik caan ah hin "bia a kan kamhtu cu zumhawktlak a si caah kan i ruahchanmi kha fek tein i tlaih ko hna u sih. Cun dawtnak le thiltha tuahnak ah pakhat le pakhat i bawm u sih...pakhat le pakhat i forh u sih, cun Ni cu a nai chin lengmang ti kan hmuh caah fak deuh in i forh u sih" (Heb. 10:23-25).

Khrihfabu Le Vawlei

(The Church And The World)

By Adolph Saphir (1831 – 1891)

"Cucaah va kal u law miphun vialte kha ka zultu ah va ser hna u, Pa le Fapa le Thiang Thlarau min in tipilnak va pe hna u; cun zohhmanh u, nan sinah a zungzal in vawlei dongh tiangin ka um lai" (Matt. 28:19-20).

Khrihfabu cu Khrih aiawhtu le pehzulhtu a si. *"Kei cu vawlei ah ka um ti lo, sihmanhsehlaw annih cu vawlei ah an um…" (Johan 17:11).* Khrih dah ti lo ahcun Khrihfabu nih ceunak le nunnak a ngei lo; Amah umpinak nih kan sinah a kal lo ahcun, ramlak ah kan khualtlawnnak kan pehzulh kho lai lo. Khrih cu Khrihfabu he a um i Khrihfabu chungah a um. Vancung in a rung ṭum tikah Pa kha a kaltak bal lo, cun vancung a kai tikah Khrihfabu kha a kaltak bal lo.

Khrih cu Pa nih a thlahmi a si bantukin Khrihfabu zong Khrih nih a thlahmi a si ve. Jesuh cu Pa Biaphuan le Aiawhtu si ding, Amah kong tehte khan ding, phuan ding, a duhnak tuah ding le rian lim ding in thlah a si. Amah cu a hmaanmi le zumhawktlak Tehte a si; Amah cu a tlingmi Sal a si, a rawl cu Pa duhnak tuah kha a si; Pathian min kha a phuan i rian kha a lim. Atu cu Khrih nih vawlei ah a kan thlah i a nunnak kan langhter khawh nakhnga, a tehte kan si khawh nakhnga, a ceunak le a dawtnak nih kanmah thawngin mi nih an hmuh khawh nakhnga le thluachuah a pek khawh nakhnga, mi nih kan chungah Khrih kha an hmuh bantukin kan chungah an hmuh khawh nakhnga Amah chungah Pa.

Vawlei Hmuhnak

Vawlei cungah a rian le a ttihnung pahnih philh lo cu a har; cun hmuhtonnak nih a langhter mi cu Khrihfabu cu a riantuannak kha a tlawmte in hmuh awk a si, cun ralthatnak le dawtnak le zawnruahnak kauhnak ah a hlawh a tling lo, asiloah a lenglei hlawhtlinnak nih a khuaruah a harter, cun, atu vawlei he aa tlakter, a thimi le tharchuah rih lomi hna he, Thlarau a ngei lomi hna he, cucaah Khrih dawtnak a ngei lomi hna he a zat kha karhter.

A sining pakhat ahcun, Khrihfabu le vawlei cu aa dang, asinain aa ralchanhmi an si lo. Pakhat cu sermi thil chung ah a um; a dang pakhat cu Thlarau lei ah a um. Vawlei cu Adam hmasa bik ta a si, amah cu (a tlak hlan hmanh ah) vawlei ta a si, vawlei ta a si; Khrihfabu cu Adam

pahnihnak, vancung in a rami Bawipa, thlarau Minung in hrinmi a si (1 Kor. 15:47). Sermi bantuk in zoh tikah, vawlei hi a tha, Pathian nih a dawt, Khrihfabu caah sermi a si.

Asinain vawlei cu a dang lam in zoh a hau, ngaihchiatnak, asinain aa tluk tein a hmaan. Vawlei cu Miṭhalopa kut chungah a um. Minung cu an tla cang; vawlei ṭhalo ah kan nung. Cun kan umnak vawlei ṭhatlonak cu zeidah a si ti kha kanmah chung i a ummi vawlei ṭhatlonak in fawi tein kan hngalh khawh lai – mah zawn lawng ruahnak, porhlawtnak, duhnak, hakkauhnak, lenglei thil i bochannak le thlarau lei thil zumh lonak , kanmah sunparnak kan kawl; a tawinak in, Pathian sinin chuahtaknak langhternak vialte. Hi vawlei hi Khrihfabu nih pehzulh tein a doh a hau. Amah nih cun sermi thil le velngeihnak, titsa le thlarau, Khrih dohtu le Khrih, Satan le Pathian karlak i dohnak kha a fehter a hau. Amah nih cun bawi le vawlei thlarau sualphawt a si cangmi biaceihnak le Pathian ral hna cungah a tlung dingmi thinhunnak kong kha a chim a hau, cun hi chan ṭhalo chungin i khamh awkah vawlei in i ṭhen awkah mi kha a forh hna awk a si . A tehte khaannak kha a fiang lomi siter awk a si lo, a nunnak le a kalning cu rong ngei lo tukmi siter awk a si lo, a chimhhrinnak cu a nem tukmi siter awk a si lo, cucaah a tharchuah lomi pa pawl nih Khrih cu a lu a simi thilthup pum chungtel ah an i ruah khawh.

Hi vawlei fimnak nih hin Jesuh chung i a ummi biatak kha a hngalh khawh lo. Vawlei nih, kan Khamhtu nih a chimchung bantukin, a kan huat lai. Khrih muisam kan langhter deuhdeuh, Amah kha naih tein kan zulh deuhdeuh i, bia le biatak in Amah caah tehte kan khan deuhdeuh tikah, miphun vialte lakah vawlei ralchanhnak le hremnak cu kan cungah a um deuhdeuh lai; zeicahtiah vawlei nih hin amah ta a dawt hna i vawlei ta a si lomi, cunglei in a rami kha a huat hna.

Kan i ruahchanmi cu Khrih a rat thannak hi a si. Daihnak le ni ceunak ni hna si loin thlichia le thlichia ni hna kha kan i ruahchan; kannih cu himnak caan, Pathian ṭihzahnak le biatak caan kha kan i ruahchan lo, sihmanhsehlaw ṭihnung caan kha kan i ruahchan, cu caan ahcun vawlei duhnak le palhnak cu a ṭhawngmi, a dawhmi le a ṭhawngmi an hung si lai. Buanchukcho le Sodom le Gomorrah rawhralnak hlan ni hna kha kan i ruahchan. Pathian nih Judah mi le Jentail mi hna lak in mi tampi kha Khrihfabu ah a pumh hna lai i, biaceihnak a rat hlanah mibu sinah a tehte khannak kha thluachuah a pek hna lai tiah kan zumh. Asinain kan i ruahchanmi cu Pa duhnak ningin pennak lak awkah a kir ṭhan dingmi Bawipa hrimhrim nakin a niam deuhmi le a dang zeihmanh a si lo.

Khrih Kha I Zohchun Hna u si

Khrihfabu nih vawlei cung in thurhnawmhnak um lo tein um a duh i, velngeihnak le vancung lungput in ṭhancho a duh ahcun, Pa nih a thlahmi a tlaumi kawl le khamh awkah a rami a Bawipa lungthin chungah a luh a hau. Amah cu khuazakip ah a tlawng i Farasi mi hna le ngunkhuai khawltu hna kha Pathian dawtnak thawngṭha kha a chimh hna. A rawk cuahmahmi thlarau hna cungah zaangfahnak a ngei lomi, sualnak a tuahmi hna caah a thimi

dawtnak nih a hrem lomi, midang bawmh awkah a rami Deacon lianngan kedan a zul lomi Khrihfabu cu vawlei mi ah a cang cang; mah zawn lawng ruahnak le zumh lonak thlarau cu a lungthin chungah a lut cang i a nunnak hrimhrim kha tihnung ah a chiah.

Vawlei cung ah kal in amah le amah aa thianter, bia le riantuannak in thawngtha a chim. Vancung a Mopa cungah zumhawktlak tein a um tikah, vawlei cung in a thurhnawm lo i thlarau hmuhnak ah a thiam bik le thluachuah a hmu bikmi a si. Vawlei hi a dawt bik, cun a bawmtu taktak a si, lamkaltu phunglam, “Vawlei hi daw hlah” timi a ngaih bik tikah. A dirhmun cu vancung dirhmun a si lo ahcun huham a ngei kho lo. Thangthatnak kan kawl i vawlei thlarau sinah kan i pek tikah, kan ceunak nih a ceunak a hloh, kan chiti nih a rim a hloh. David nih Saul ralthuam aa hrukmi Goliath he an i do kho lo. Kan tlamtlinnak cu Pathian sinin a rami a si; kan hriamnam hna cu thlarau lei an si.

Khrih he a thi cangmi, le amah he a tho tthanmi lawnglawng nih Khamhtu kha a nunnak ah a zulh khawh i a kal khawh. Miphun, tharchuah lomi minung nih Jesuh cu a zul kho lo; sihmanhsehlaw Khamhtu vel kan hngalh tikah, le a Thawhthannak thawnnak kan hngalh tikah, a nunnak cawnpiaknak kan hngalh i, Khrih Thlarau kan co hnu ah, Pathian fapa bantukin kan nung kho i kan kal kho. Amah hngalh cu nunnak le Pathian ṭihnak he aa pehtlaimi thil vialte hngalh kha a si.

Na Ceunak Kha Ceu Ko Seh

Khrih cu zeizong vialte ah a um, asinain pum chungtel paohpaoh, Khrihfa paohpaoh nih pumpak nunnak, riantuannak, kawhnak, amah pumpak min, dirhmun le thiamnak pekmi an ngei i cu hna caah cun Bawipa sinah tuanvo a ngei. "Nan ceunak cu ceu ve seh," tiah Ceunak a simi nih a ti (Matt. 5:16). Kanmah le kanmah nih a sining cheukhat, a Thlarau laksawng cheukhat, a tlinnak chungin thawnnak le huham cheukhat kan ngei. Kanmah pakhat cio cu dirhmun pakhat ah chiah kan si, caantha nih a kan kulh i laksawng kan ngei. Pakhat cio cu pumpak, aa dangmi an si; Bawi, Inn ngeitu lianngan nih a fialmi le a pekmi cu ahohmanh nih an tuah kho lo. Kan ceunak kan ceuter awk a si ti kha i cinken hna u sih. Minung kha a fawimi le a sawhsawh mi ah a hruaitu a dawtnak fimnak ah thluachuah pekmi Bawipa he i lo hna u sih. Zumhnak mit lawng nih a thupmi, thlarau le lungthin chungah hram a bunhmi kha a hmuh khawh; sihmanhsehlaw dawtnak langhternak cu mi vialte nih an hmuh khawh. Pathian Thlarau nih an mit a hun hlan tiang minung nih Jesuh an hmu lo ti cu a hmaan dih; sihmanhsehlaw lam pakhat in cun an hmuh khawh, an biaceih khawh, an sunsak khawh; vawlei nih kan thilṭha tuahmi kha a hmuh khawh i a hngalh khawh; Pathian nih kan nunnak le ziaza cungah huham a ngeih kha an hngalh khawh. Cu he aa tlak in, Bawi Jesuh nih mi hmaiah kan ceunak kha ceuter awkah a kan fial ti kha kan hmuh, cuticun kan thiltha tuahmi kha an hmuh lai i vancung khua i a ummi kan Pa kha an thangthat lai.

Pathian Sunparnak Caah Duhnak A Ngeimi – Hannah

(Hannah A Passion For The Glory Of God)

Nancy Leigh DeMoss

Heart-Cry ah a ummi nu hna sinah pekmi in remhmi a si, Revival conference April 2004, at The Cove, Asheville, North Carolina, U.S.A. caah a si.

Cathiang chungah nu pawl kong hlathlainak in, zei nih dah a thawnter hna ti kan hngalh, a thawngmi Bawipa sal hna a nganmi thilti khawhnak a si lo, fimthiamnak sangpi zong a si lo, cawncannak tha tukmi zong a si lo i dirhmun sang an ngeihmi zong a si lo. Annih cu tluangtlamte an si, lungthin a thiangmi, lungthin dihlak in Pathian a zummi nu pawl an si. Cu nu hna lakah pakhat, Hannah kan zoh hna lai, amah kong cu 1Samuel dal khat le dal hnih ah kan rel.

Hannah chan cu biaceih tu hna chan lio a si. Cu lio Israel mi hna cu a thawng ngaimi Filistin ralkap hna namnehnak ah a rak um, annih nih sivang ngai khin atu le atu an rak dawi lengmang hna. Israel cu kum tampi chung thlarau lei ah tlakchamhnak a ngei i a tuanbia chungah thlarau in a tlakchamh bik caan a si. Cucu kum zakhat chungah duhsah in a thangmi a si, Pathian dawtnak le biaknak in lam hlapi ah an kal lio a si.

1Samuel dal thum caang khat nih cu lioah cun Bawipa Bia cu a tlawm tuk tiah a kan chimh. Atu le atu in Pathian hmuhnak a rak um lo. Pathian miphun hna cu an rawkral tuk. Annih cun siasal biaknak phun kip le nunzia thatlonak phun kip ah khan an i tel, lawkih mi hna phungphai kha an rak zul. A tak nun i hmuitinh ah hin Pathian minung hna le vawlei minung karlak ah hin dannak tlawmte a rak um. Tuchun i kan hmuhmi hi a si ko lo maw?

A chia bikmi cu, Hannah chan ah hin miphun hruainak hmun ah Pathian a tihzah mi an rak um lo. Cu caan cu Moses, Joshua le Pathian a zulmi mi lianngan hna le Pathian zul dingin minung a hruaimi an thih hnu kum tampi ah khin a si. Eli, tlangbawi cu hi caan lio ah hin a tar ngai cang. Tlangbawi dang hna cu an thurhnawm tuk. Annih cu an hak a kau tuk i nunzia thalo an ngei, a hlei khun in Eli fapale Hophni le Finehas hi an si. Anmah pahnih hi Pathian rian ah an um ve nain Bawipa a hngal lomi an si. Hi hna sualnak cu Pathian hmaika ah a ngan tuk, cucaah Bawipa sinah pekmi raithawinak kha zeirello in an tuah (2:17), Bawipa sinah

raithawi loin an pekchanh mi cu a ningpi in lak an duh.

1Samuel 2:22 chungah, *"Eli cu a tar ngaingai cang i Israel mi vialte hna cungah a faap hna nih an tuahmi vialte le zeitindah tonnak thlam luhnak i rian a tauntu nu hna an ihpi hna kha a theih"* tiah kan rel. Eli nih a fale cu a thawh hna i, *"Mi pakhat nih midang cungah sualnak a tuah ahcun, biaceihtu nih amah cu bia a ceih lai: sihmanhsehlaw minung Pathian cungah a sual a si ahcun, aho nih dah aiawh in a dirpiak lai?"* Sihmanhsehlaw a fapale nih cun an pa bia cu an ngai lo.

Kanmah chan zongah hin kan pawngkam ah thil a cangmi nih kan lungthin a rihter hi kan hmuh, pumpak hakkauhnak le miaknak nih minung lungthin a thawhtermi, dinfelnak a tlawm ning tbk thil hna an si. Zeidah kan tuah dingmi an si? Hi caan lioah hin Pathian cu khuazei ah dah a um? Kan vawlei lei, rirup ngeimi kan ruahnak in cun, a caan ah cun thil hna hi ruahchannak a um lomi an lo tawn. A caan ah cun thatlonak nih kan khrihfabu kha a tei i Khrihfa vawlei le kan miphun kha a teimi a lo tawn ko. Biaceihtu chan lioah hin, Pathian nih Israel miphun kha a kawh i miphun hna sin i a sunparnak langhtertu ding ceu si awkah a thleidan. Kanmah chan ah cun vawlei i a sunparnak langhtertu ding ceu si awkah Pathian nih khrihfabu kha a kawh ve. A caan ah cun Khrihfabu ceunak hi a mitmi a lo ngai tawn. Lawkih biaknak hna le taksa mi hna, min lawng Khrihfa hna hi khrihfabu cungah nawl ngei i a ukmi an lo ngai. Nawlngeihnak lawng a ruatmi minung nih anmah duh ning an kalpi mi a lo ngai i teinak zong a hmumi an lo. Samuel uk khatnak chungah cun Israel zong hitihin a rak simi a lo ngai.

Hi bantuk caan chungah hin, Pathian nih mi sawhsawhte a thim hna i a hman hna, Amah aa bochanmi hna le anmah nunnak chungah le an nunnak hmangin Pathian nih a khuakhannak thawnter seh ti a duhmi hna kha a hman hna. Voi tampi cu cu bantuk minung hna nih cun Pathian nih a tuahmi kha an hngal tawn lo. Annih nih Pathian kha santlaihnak le a herhmi lungthin in an zoh i, “Zangfah tein, Pathian, zeidik tuah ko” tiah an ti. Hi hna nih Pathian zohkhenhnak le hmuitinh ah khan an pek tikah, annih cun Khrihfabu chung le vawlei cungah Pathian nih a hmuitinh a lim khawhnak ding hriamnam ah an cang. Pathian nih cun kanmah nih kan hmuh khawhmi nakin a ngan deuhmi hmanthlak kha a hmuh. Amah nih khuakhanmi a ngei i cucu Amah nih a lim ko lai. A taktak ah cun, Pathian cu a khuakhannak lim awkah a kal lio cuahmah a si. Pathian cu hi a thuman mi le a tluril mi vawlei kha a tlanh i a tharchuah cuahmah, cucaah minung thinhunnak hmanh kha Amah a thangthat ter lai. Amah cu a bawithutdan cungah a thu pengmi Pathian a si!

Pathian Nih Hannah Kha Hman Dingah A Thim

Pathian nih mihrut le mi derthawm le serhsat mi, le man ngei lo tiah na ruahmi thil, le zumhnak hmete a ngeimi le baibal degree a ngei lomi hna kha a hman tawn hna. Samuel cauk pakhat chungah cun, Pathian nih Hannah tiah auhmi minu kha a thim. A min sullam cu “velngeihnak” ti a si. Hi minu hi ram pumpi chung i Pathian velngeihnak hriamnam ah a cang. Sihmanhsehlaw minu nih hin Pathian cungah zumhnak nganpi a ngeimi minu bantuk in aa thawk. Saupi a kal, cuka i vung phak dingah harnak tampi a ngei, cu ruangah cun minung tampi nih Hannah hi kan pehtlaih khawhnak a si.

1Samuel 1:1-2 chungah: *"Efraim tlangram Ramathaim-zofim khua ah mipa pakhat a um i a min cu Elkanah a si;...Nupi pahnih a ngei, pakhat min cu Hannah a si i a dang pakhat min cu Peninnah a si. Cun Peninnah cu fa a ngei, sihmanhsehlaw Hannah cu fa a ngei lo"* tiah kan rel. Hi hna chunkhar hi Ramah khua ah khua an sa. Hi khua cu Shiloh in meng hleinga hrawng a si, cuka ah cun puanthlam kha a rak um. Hannah va Elkanah cu Levi miphun a si. Amah cu aa pumpemi le minung tlawmte lawng zumhtlak an si i tlangbawi hmanh zumhtlak an si lo lio caan ah Pathian sinah zumhtlak mipa a rak si. Kum fatinte Pathian nih a khiahmi caan ah, Elkanah cu Pathian biak awk le Pathian nawlbia bangin an tuah dingmi raithawinak vung pek awkah a kal tawn. Pathian biak awkah a chungkhar kha amah sinah aa kalpi tawn hna. Hihi Pathian a duh lomi sining chungah zumhtlak tein Pathian a biatu hna Pathian a tihzahmi chungkhar an si.

Sihmanhsehlaw chung khar ah thil tha cheukhat an um ko nain, hi chungkhar nih hin buainak an ngei ko. Pakhatnak ah, Elkanah cu phung nih a awnh lomi nupi pahnih a ngeimi a si. Hihi a nupi hmasa Hannah nih fa a ngeih lo ruangah a si kho men. Hi chan lio ah cun pa nih a nupi hmasa nih fa an hrin lo tikah fa hrinpiak tu dingah nupi pahnihnak a thit tawn. Hihi Pathian nih a tuahmi a si lo, Pathian nih a tuah lomi thil kan tuah tikah, hi chungkhar an donghnak ah kanmah zong kan dong ve – sikcaknak, thinhunnak, zuamnak, nahchuahnak le i ralnak te hna an um. Hannah hi Elkanah nupi hmasa le dawtmi a si, nain

amah cu zuamcawhtu nupi, Peninnah nih a serhsat.

Cuticun Hannah fa ngeih khawh lonak kha kan hmuh, a lungthin in a rak duh tukmi a tling lomi kha kan hmuh. Hi chan lioah cun fa ngeih lo cu Pathian chiatserh ah chiah a rak si, a nunnak ah Bawipa aa lawmh lonak a um timi hmelchunhnak ah an rak ruah. Cathiang nih zeiruangah dah Hannah nih fa a ngeih lo timi fianternak a tuah lo. Kan lung a kan buai tukmi thil ca ah Pathian nih fianternak a tuah tawn lo. A caan ah cun Pathian nih Amah Nawlngeihnak in a tuahmi hi A Bia le A lam he aa zul lomi a lo ngai tawn. Pathian nih a mi hna kha a nawl an zulh a si ahcun, theitlainak in thluachuah kan pek hna lai tiah bia a kamh hna. Deuteronomy 28:11: chungah *" khan ...Bawipa nih nan pum theitlai le nan satil theitlai le nan vawlei theitlai ah tam piin an rumter hna lai"* tiah na hmuh. Sihmanhsehlaw hika zawn i a can bantuk in kan nunnak zongah a si ve tawn, Pathian nih Hannah khuakhannak nakin a ngan deuhmi khuakhannak a ngei, a hmuitinh cu Hannah fa ngeih duhnak a thawngmi le fakmi nakin a lianngan deuh. Hannah nih atu a nunnak ah a ruah khawhmi nakin a lianngan deuh mi thluachuahnak kha Pathian nih Hannah ca ah a rak ruah cang.

A Tling Lomi Na Duhnak

Na duhmi cu zeidah a si, na ngaih tukmi, na hmuh rih lomi zeidah a si? Thil pakhatkhat ca ah thla na cam, mahcu ca ah cun Pathian kha fakpi in na auh – sihmanhsehlaw cucu a cang lo. Hrilhfiahnak pek a si lo. Na khuaruah a har tuk, palhnak zeital kan tuah maw? Ka tlolhmi a um maw? Ka sual maw? Pathian sinah va kal i, “Ka nun ah pakhatkhat a um ruangah na ka chimhhrinnak a si maw? tiah va halnak nih fahnak a pe bal lo. A caan ah cun bialehnak cu, “Hihi cu chimhhrinnak a si lo; hihi Keimah sunparnak lianh nganter nak ding caah a si. Hmuitinh ka ngei. Khuakhannak ka ngei i a tling lomi na duhnak cu hi hmuitinh le khuakhannak ah aa telmi a si. Na cohlang kho maw? Cucu zeiruangah dah a si ti na hmuh khawh lo tik le a ngan deuhmi hmanthlak na hmuh khawh lo tikah na pom kho maw?”

Na nunnak hi nangmah tuanbia nakin a ngan deuhmi tuanbia ah aa telmi a si kha philh hlah. Hi tuanbia hi kanmah kong a si lo; hihi a lianngan mi tlanhnak kong i Pathian khuakhan nak kong a si, Amah ta a simi vawlei tei kha Amah khuakhannak a si. *"Vawlei le a chung i a ummi thil vialte hi Bawipa ta an si,"* (Salm. 24:1). Vawlei hi a tlaumi a si i Pathian khuankhannak cu vawlei kha tei i a lungthin ah kirpi than, siangpahrang bantuk in hi vawlei uk le hruai a si. Vawlei ningpi huap in khuakhannak ah hin, kanmah ca ah a ngan tukmi a tling lomi kan duhnak hna cu an ngan tuk lo. Pathian nih cu a tling lomi duhnak hna cu lak a duh i hi vawlei teinak le uknak le dawtnak ding a hmuitinh chungah telh a duh hna. Cathiang ah hi bantuk hi tampi an um bantukin, Hannah tuanbia hi Pathian lungthin i bochannak ding ca i auhnak a si. Hihi Pathian duhnak ah i hngat dingin auhnak a si, cucu na hngalh khawh lo tik caan le na lung an buai dih caan zongah i bochan ding a si. Hihi Pathian khuakhannak chungah kan hmunhma hmuhnak ding i auhnak a si.

Hannah Harnak Cu A Fak Deuh

Hannah fa ngeih khawh lonak lawng hi a zat lo bantuk in, nupi pahnihnak, Penninah fa a ngeih khawhnak kong zong Hannah nih a zoh chih a hau. 1 Samuel 1:4 nih Peninnah nih fanu hna le fapa hna a ngeih hna tiah a kan chimh. A tlawmbik fa pali a ngei tinak a si. Thilsining cu Hannah nih a uk khawhmi a si lo, nain nifatin a nunnak bel a hnorsuan khawh.

Caang li nih cun Elkanah nih rai a thawi ni ah khan, a nupi Peninnah ca le a fanu hna le a fapa hna ca ah thawinak a pek chanh, sihmanhsehlaw Bawipa nih a nauin a kharpiak ko nain Elkanah nih a dawt tuk caah Hannah ca ah cun a let hnih in a pekchanh tiah a chim. Cu lioah cun raithawinak pekchanh awkah Shiloh i puanthlam ah biatu hna an kal tikah, annih nih daihnak thawinak kha an pekchanh i Bawipa sinah an i lawmhnak kha an pekchanh, cun cucu hawikomhnak rawl nih khan a zulh i Pathian biatu nih an raithawimi cheubang kha an ei lai. Hi caan fate a va nih Hannah sinah dawtnak bia a chim tawn, sihmanhsehlaw cucu Hannah ca ah a za lo zeicahtiah anih cu a duh bikmi thil, fa kongah hlawt a si.

Caang nga nih *"Bawipa nih a nauinn kha a khar"* tiah a kan chimh. A caan ah cun a ngan bikmi thinhunnak fakpi in kan ruahmi hi Pathian nih a kan thlaknak a rak si tawn. Thil sining kha kanmah nih kan uk kho lo nain Pathian nih cun a uk ko. Satan nih kan lungthin chungah Pathian thatnak kong kha lunghring dingin a hun chiah tawn. Amah nih hin a ka daw taktak hnga maw? Pathian nih a ka zawnruah taktak ko ahcun, hi kong ah hin zeital a tuah hnga lo maw? Hi bia hi lungthin kan pek a si ahcun caang ruk ah a nolh chih than: *"Bawipa nih a nauinn a khar."* Hihi zohkhenhnak rian a tuanmi a si. Pathian zohkhenhnak ah khan kan

i hngat i kan duh i kan hngalh awk a si, cucu a thami le a thiangmi le a fimmi a si, Pathian nih a hngalhmi kha kan hngalh a si ahcun cucu kan i thim ding hrimhrim a si.

Thil ngaih-duh hi a sualnak a um lo. Sihmanhsehlaw Pathian nih amah nawlngeihnak in a thimmi ah khan kun kan duh awk a si i kanmah lam kha kan hal awk a si lo. Kan khuk kan i bilnak hmun i rat dahtilo a phi a um lo, cun, “Pathian, hihi Nangmah duhthimnak a si; Nangmah nih hmuitinh le khuakhannak na ngei ko. Ka hmu kho hna lo i kan lung zong an fiang lo, sihmanhsehlaw ka cohlan hna. Na hmuitinh hna kha ka pomhlawm ko hna. Nangmah nawlngeihnak ah khan kaa hngat ko” tiah a kan chimh.

Hannah ah kir than u sih, Peninnah fa ngeihnak le Hannah cinnak lawng a si lo, sihmanhsehlaw Peninnah cu a sual tukmi ral ah a cang. Hannah zuamcawhnak nih fak tukin thinhunnak “a chuahter” (c. 6). “Zuamcawhnak” timi biafang hi “buainak” ti zongin lehmi biafang a si. Na nunnak ah “buaitu” na ngei maw, na si an vanghter tu le na thin an hunter tu an um maw? Hannah cu voikhat te a tonmi a si lo. Caang sarih nih cuticun kum khat hnu kum khat a si peng tiah a ti. Bawipa inn i a kal fate, Peninnah nih Hannah kha a thin a hunter peng.

Pathian nih caan saupi temtuarnak kha kan lungthin chungah a ummi langhter nak dingah a hman khawh, kanmah nih voikhat hmuhtonnak in kan langhter lomi lam in a langhter khawh. Caan saupi temtuarnak hmangin a caan ah cun kan lungthin ah a ummi taktak kha a rak chuak tawn – kan lungput, mah tanghuihnak, kan lungthin le kan saduhthah a bitnak, hi nunnak i ka um cu *keimah* ca le *ka* hmuitinh le *ka* khuakhannak ca ah a si. Caan saupi thinhunnak le sivanghnak kan ngeih hlan cu kan hmu tawn lo. Pathian nih caan saupi temtuarnak hi kan lungthin thianhnak le tawlnak ah a hman tawn. Pathian nih Hannah kha Amah nawlngeihnak, Pathian biapitnak chung i i peknak ah a phakpi. Hannah nun i a ummi hun chuahter nak dingah caan saupi temtuarnak ah hin ciknak, tannak, thianhnak a um lai ti hi Pathian nih a hngalh ko.

Pathian nih kan lungthin le kan nunnak chungah, kan lungthin le kan nunnak hmangin a hmuitinh tlinter nak dingah caan hi a hmanmi pakhat a si ve. Cu kum vialte chungah cun Pathian nih Hannah kha a thlen, kan nunnak ah a cangmi thil sining hmangin Pathian nih nangmah le keimah a kan thlen bantuk khin, cu sining nih cun fakpi in a kan hliamh i a kal duh lo, zeitluk in thla kan cam zongah a kal duh lo. A caan ah cun a zual deuhmi an lo. Pathian nih kan lungthin hruainak dingah, hmailei amah hmuitinh, A khuakhannak cheuchum ca i kanmah timhtuahnak dingah, caan saupi temtuarnak kha a hman hna.

Kum khat hnu kum khat Hannah cu Bawipa inn ah a kal tikah, lungthin pialnak le nuamhhnaihnak kha a rak hngalh. Hannah lungthin hi amah duhnak le hmuitinh le harnak a rak ruahmi nih a thlen i fahnak a tuarmi nak tam deuh in a ngaih a chia tiah ka zumh. A saduhthahnak kha a hung ngan deuh tikah amah sining pinlei le a duh-ngaihmi hmuhnak ah a cang. Pathian nih hi minu lungthin chungah Pathian pennak hmuhnak kha a chiah. Cucaah cun amah hmuitinh le kawltung nakin a ngan deuhmi thil kha a ngai, cucu Pathian sunparnak caah a si ko. Pathian nih Hannah kha sualnak chungin miphun a hruai dingmi hruaitu hringtu nu ah a timhtuah i a chimhrin i a ser, cuticun Pathian sunparnak kha miphun sinah umter than a si lai.

Lungdong in Thlacamnak

Caang hleikhat nih Shiloh ah Hannah cu a tap i rawl zong a ei lo tiah a kan chimh. A va Elkanah nih Hannah cu a thawh i, *"Hannah, zeicahdah na tah? Zeicahdah rawl ei na duh lo? Zeicahdah na thinlung a fah? Nangmah caah keimah cu fapa pahra nakin ka si deuh lo maw?"* tiah a ti. Sihmanhsehlaw Hannah cu lungretheihnak fakpi a ngei. Lunghno ngai in a tap (c. 10). Hannah nih, *"...lungrethei ngai in a ummi nu ka si"* (c. 15) tiah a ti. Hannah nih amah dawtu le hnemh ai zuam lengmang mi va a ngei, sihmanhsehlaw Hannah nih a kut lawngin a tonmi vialte a hngal thlu kho lo i ngakchia dawtnak le pomcawinak hringtu lungthin cu a hngal kho lo. A donghnak ah cun a temtuarnak le a lungretheihnak nih Hannah cu temple ah thlacam dingin a phakter. Ronald Wallce nih *Hannah Thlacamnak* timi cauk a rak tial, a cauk chungah cun a nganfah cu a ca ah thlacamnak sianginn ah a cang i thlacam ning a cawnpiak, tiah a chim. Salm 130:1: *"Ka awlok a chon caah nangmah cu kan auh, Maw Bawipa,"* ti hi ka ruat tawn. Mitthli tla in kan tah lioah, tangpi ah kan tla cang tiah kan ruah lioah hla deuh ah kan kal kho lo a si lo maw?

Jeim 5:13 nih, *"Nan lakah harnak a tongmi a um maw? Thla cam seh"* tiah a ti. Thlacamnak hi caan saupi harsatnak kan tuarmi chungin a chuak tawn. Hannah nih a rak herh tukmi hnemhnak le a ngaih tukmi hnemhnak in amah a hnem khomi pakhat tal rak um hna seh law, hi thlacamnak in thla a rak

cam bal hnga lo. Cucaah cun, Hannah nih amah chan ah amah nunnak ca i Pathian hmuitinh cu a rak tlinter bal hnga lo. Ahohmanh nih kan herhmi an tlinter khawh lo caan a um tawn. Kan nunnak kong ah hin ahohmanh nih hngalh khawh lomi a thuk tukmi hmun a um tawn, cucu Jesuh lawng nih a hngalh khawh. Jesuh Khrih sinah dahtilo khuazei hmanh ah mernak hmun na hngalh lo caan a um tawn, nain Amah cu na ngeihmi dihlak a si – cutikah cun Khrih kha na herhmi vialte a si kha na hmuh lai.

Caang hleikhat ah Hannah nih biakamnak a tuah i, *"Maw ralkapbu Bawipa, na salnu intuarnak hi na ka hmuhpiak i na ka cinken i, na sualnu kha na philh lo i na salnu hi fapa na ka pek ahcun, a nun chung vialte amah cu "Bawipa sinah ka pek lai i, luei nam nih a lu kha a tawng lai lo" tiah a ti.*

Hannah cu fa ngeihnak dingah kum tampi thla a rak cam, sihmanhsehlaw amah kha a rak i thlen lengmang caah a thlacamnak zong a rak i thleng lengmang ve. A tling kho lomi a ngaih tukmi kum chung vialte ah hin Hannah sining zong a rak thang ve, Pathian kha lam thar in a vun hngalh than. Pathian lungthin ah bia a simi thil hna kha Hannah caah biapi an hung si ve i cuticun hi thlacamnak ah hin, Pathian cu "*Ralkapbu Bawipa*" tiah a langhter. Hihi Pathian biaknak, upatnak, pumpeknak hmanthlak a si. Pathian nawlngeihnak, Amah uknak le Amah thawnnak kha a cohlan. Pathian cu van le vawlei a ummi thil vialte uktu a si.

Cun Pathian sal nu a sinak kha, Amah "sal nu" tiah a langhter. A chimmi hmanthlak cu, "Keimah cu rianpek mi ka si. Hihi *keimah* tuanbia a si lo; hihi *Nangmah* tuanbia a si. Hihi *keimah* vawlei a si lo; hihi ka *Pa* vawlei a si. Hihi *keimah* khuakhannak a si lo; hihi *Nangmah* khuakhannak a si, i kan nunmi vialte hi Nangmah hmuitinh tlinter awkah le Nangmah lawmhter dingah a si" ti khi a si. Pathian kha ralkapbu Bawipa bantuk in kan hmuh tikah, "Kannih cu Nangmah sal kan si, i Nangmah riantuan dingah kan nung, kanmah lawmhnak, kan khuakhannak, kanmah hmuitinh tlinter awkah a si, sihmanhsehlaw hi vawlei cung i Na hmuitinh na tlinter nak dingah nangmah hmanrua kan si" tiah kan chim.

Hannah nih Amah cu ralkapbu Bawipa tiah a hmuh caah, amah cu sal a si, a hal i hal loin a nawl in a nawl. Hannah nih cun Pathian na sunparnak le na hmuitinh ca ah fa ka pe tiah a ti. Fale cu Pathian laksawng an si, a thami le a tlingmi laksawng an si ti a hngalh, cucaah cun a lungthin duhnak a tlinter khotu Pa kha a hal.

Hi thlacamnak in thla a cam i, Hannah nih biakamnak a tuah i hi biakamnak nih a ka zumhter mi cu Hannah nih hin kha kum chung vialte a rak hngah chung le duhnak a tlin lo chung vialte ah hin a lungthin kha tampi a thlen. A fapa cu amah ca ah siter a duh ti lo, nain Pathian sunparnak ca ah a si cang. Thianghlim tein Pathian rian a tuanmi, lungthin dihlak in aa pumpemi fapa kha a duh. Cucu miphun nih a herhmi a si – profet, hruaitu, Pathian mi kha a herhmi a si. A fapa aiawh in Nazir biakamnak a tuah. Hannah nih a lung duhnak kha Pathian sinah a pek cang caah a thlacamnak leh a si ahcun amah lei kap in raithawi awk thlau ding a um lai ti kha a hngalh ko.

Salm 62:8 nih: *"Ka mi hna, Pathian cu i bochan zungzal u! Amah cu kan himnak a si caah nan harnak vialte kha chim dih u,"* tiah a kan chimh. Hihi hliam hma a ingmi vialte hna ca ah hnemhnak bia a si. Bawipa kha zungzal in i bochan u, zeicahtiah Pathian cu nan ca ah dornak a si. Salm 62 8 hi "Selah" – "dir law ruat hmanh" timi biafang in a dong.

Hannah nih Shiloh ah Bawipa sinah a lungthin a bungh dih tikah, Temple lengah a thumi Eli nih zuri minu ah a ruah. Hannah nih, *"Na salnu hi nu thalo ah ka rel hlah, zeitintiah ka lung retheihnak le ka ngaihchiatnak pei ka chim lengmangmi hi a si cu,"* (1 Sam. 1:16) tiah a leh. Cun Eli nih a leh i, *"'Dai tein va kal ko, Israel mi Pathian nih amah na halmi cu in pe ko seh,' tiah a ti. Cun anih nih, 'Na salnu nih na mit ah duhdawtnak hmu ko seh.'"* tiah a ti. "Duhdawtnak hmu seh" timi bia sullam cu velngeihnak ti a si. Hannah nih Pathian vel kha hmuh a duh i velngeihnak hmanrua si kha a duh. Pathian hmuitinh kha hi vawlei ah a tlin khawh nakhnga Amah nih a velngeihnak kha a nunnak ah toih seh law ti a duh.